

Asfalts pietiek solījumiem, ceļiem nesanāk

Likumam «Par autoceļiem» neatbilstoša valsts budžeta mērķdotācija pašvaldību autoceļiem (ielām)

LPS viedoklis

Paredzēt, ka valsts budžeta mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām) apmēra procentuālais pieaugums ir ne mazāks kā valsts budžeta Valsts autoceļu fonda programmas ikgadējā finansējuma bāzes procentuālais pieaugums.

MK (SM) viedoklis

Valsts budžetā no 2026. līdz 2029. gadam paredzētais finansējums mērķdotācijai pašvaldību autoceļiem (ielām) katru gadu ir **60,1 milj. euro**

[LPS: arī 2025.gadā 60,1 milj. euro]

Likuma «Par autoceļiem» 12. panta ceturtā daļa: ikgadējai mērķdotācijai pašvaldību autoceļiem un ielām piešķirtais finansējums nedrīkst būt mazāks par 25% no programmai "Valsts autoceļu fonds" piešķirtā valsts budžeta finansējuma, neskaitot prognozētos ieņēmumus no autoceļu lietošanas nodevas

Mērķdotācijām pašvaldību autoceļiem un ielām finansējums pieaudzis pēdējo 10 gadu laikā tikai par 15% un kļuvis par bezpersonisku pabalstu, kas tiek piešķirts bez jebkādiem kritērijiem, taču sadales kritēriji tiek pārskatīti katru gadu arvien vairāk uzraudzībā iekļaujot uzraugošās institūcijas.

Kopš 2023. gada mērķdotācijas pašvaldībām ir vidēji 2–4 milj. mazāks nekā noteikts Autoceļu likumā

Mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem un ielām apjoms šobrīd veido tikai 60% no 2008.gadā mērķdotācijai paredzētā finansējuma

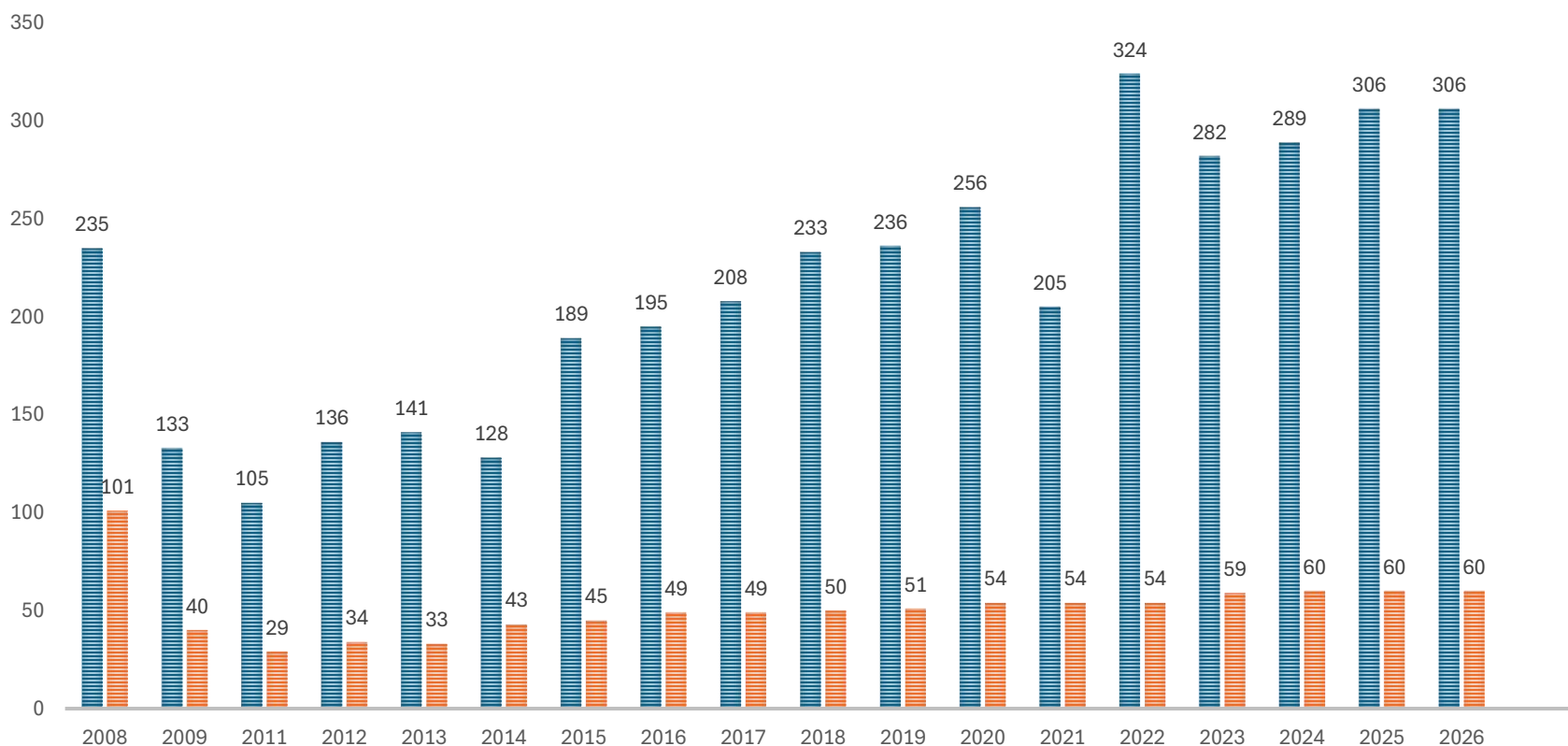

Disproporciju karte

VAF FINASĒJUMS MILJONS EIRO

■ VAF finansējums miljons eiro ■ Pašvaldību mērķdotācijas miljonos eiro

VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS TRANZĪTA IELU ATJAUNOŠANAI PAŠVALDĪBĀS 2025.GADĀ

Satiksmes ministrija

Finansējums piešķirts
19 projektiem

€ 7 milj.

Rūjiena
€ 386 824
(2 projekti)

Strenči
€ 193 702

Valka
€ 690 259

Smiltene
€ 430 980

Alūksne
€ 705 458

Gulbene
€ 789 785
(2 projekti)

Madona
€ 290 575

Kārsava
€ 301 016

Dagda
€ 261 612

Krāslava
€ 275 575

Daugavpils
€ 155 892

Šogad tranzīta ielu atjaunošanai
piešķirts divas reizes lielāks
finansējums nekā 2024. gadā

Auce
€ 387 476

Dobele
€ 778 798

Skrunda
€ 24 200

Ventspils
€ 1 330 366
(3 projekti)

Nepietiekams valsts budžeta finansējums valsts vietējo autoceļu atjaunošanai

LPS viedoklis	MK (SM) viedoklis
2026.gadā un turpmāk valsts budžetā palielināt finansējumu <u>valsts</u> vietējo autoceļu atjaunošanai.	
Mainīt valsts atbalsta politiku valsts vietējo autoceļu pārņemšanā, palielinot valsts budžeta finansējumu autoceļu uzturēšanai un paredzot finansējumu autoceļu attīstībai. Dotācija valsts vietējo autoceļu pārņemšanai – 1 560 <i>euro</i> gadā – neatbilst faktiskajiem izdevumiem par to uzturēšanu.	Valsts vietējo autoceļu uzturēšanai tiek piešķirta papildu mērķdotācija 1 560 <i>euro</i> gadā par katru attiecīgās pašvaldības īpašumā pārņemto valsts vietējā autoceļa posma kilometru saskaņā ar MK 11.03.2008. noteikumiem Nr. 173.
Nododot valsts vietējos autoceļus pašvaldībām, valsts finansējuma aprēķinā ieviest indeksācijas principu, kas ņemtu vērā inženierbūvju apjomu (tiltus, pārvadus, caurtekas u.tml.) uz konkrētā ceļu posma.	Mērķdotācijas apmērs 1 560 <i>euro</i> gadā par katru pārņemto kilometru ir balstīts uz vēsturiski veikto ikdienas uzturēšanas darbu apjomu autoceļos, kas identificēti nodošanai pašvaldībām.

Valsts vietējie autoceļi veido 2/3 no kopējā valsts ceļu tīkla*

48,8% valsts vietējo autoceļu ir sliktā vai ļoti sliktā stāvoklī*

60% valsts vietējo ceļu izmanto sabiedriskais transports

92% autoceļu nav attīstības politikas, lai gan tie ir būtiski sabiedriskā transporta un skolēnu pārvadājumu organizēšanā

*Dati: VSIA "Latvijas Valsts ceļi"

Informatīvais ziņojums “Valsts autoceļu attīstības stratēģiju līdz 2040. gadam – **"Sapņu ceļi un budžeta bedres"**”

- Konceptijā pamatoti norādīts nepieciešams papildu finansējums līdz 2040. gadam, attiecīgi valsts reģionālajiem ceļiem- 325 milj. EUR, attiecīgi valsts vietējiem ceļiem 195 EUR , taču nav norādīti finansējuma avoti
- Jāpilda solījumi saistība ar ATR 150,83 km apjomā, kopējā summā 90,32 milj. EUR

Lai sapnis kļūst par īstenību nepieciešams definēt

- Finansējuma avotus
- Piesaisti no Atveseļošanas fonda, PPP projektiem. kā arī Mobilizācijas fonda līdzekļus stratēģiski svarīgu ceļu attīstībai
- Pašvaldību pakalpojumu pieejamību, skolēnu pārvadājumu vajadzības un uzņēmējdarbības potenciālu kā būtiskus kritērijus finansējuma piešķiršanai,
- Slikto ceļu dēļ tautsaimniecība cieš zaudējumus vairāk kā 700 miljoni eiro
- .

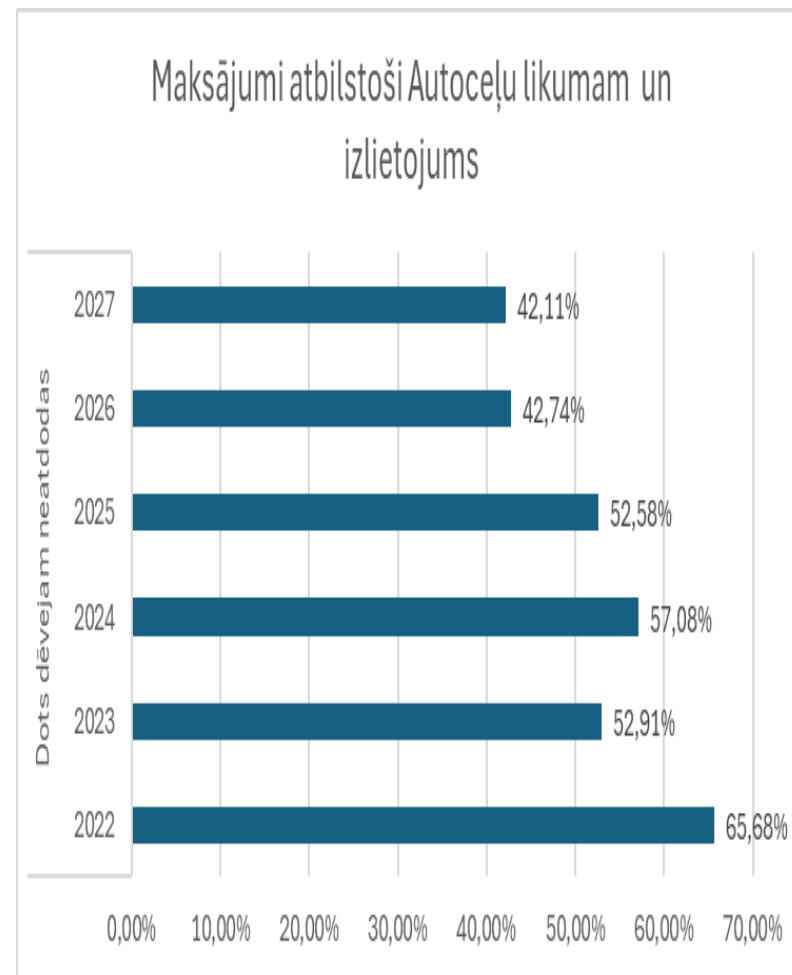
Jo vairāk maksājam , jo mazāk saņemam

Ja finansējums netiks palielināts, pastāv risks, ka:

vēsturiskās investīcijas zaudēs ilgtspēju, ceļu stāvoklis pasliktināsies, īpaši vietējos un reģionālajos ceļos.

Satiksmes intensitāte turpina pieaugt, kas palielina slodzi uz ceļiem

Slikto ceļu dēļ zaudējumi
tautsaimniecībai vairāk kā
728 miljoni eiro

Likumu hierarhija vai budžeta diktatūra?

- **Finansējuma nenoteiktība un dubultošana**— Pašvaldībām papildu funkcijas (piem., civilās aizsardzības pasākumi, sabiedriskā transporta nodrošināšana), kas dublē valsts kompetences, bet nav skaidri noteiktas finansējuma robežas. Tas rada risku, ka pašvaldības sedz izmaksas no saviem ierobežotajiem resursiem.
- **Pašvaldību autonomijas ierobežošana**— Centralizēta lēmumu pieņemšana samazina pašvaldību spēju pielāgot pakalpojumus vietējām vajadzībām (piem., maršrutu plānošana, ceļu remontu prioritātes), kas ietekmē iedzīvotāju mobilitāti un reģionu attīstību.
- **Ilgtermiņa investīciju risks**— Bez stabila finansējuma pašvaldības nevar plānot ilgtermiņa infrastruktūras projektus, piesaistīt ES fondu līdzfinansējumu vai veicināt uzņēmējdarbību
- **Sociālās sekas**— Mobilitātes kritums un pakalpojumu nepieejamība veicina depopulāciju, palielina sociālo nevienlīdzību un apgrūtina piekļuvi izglītībai, veselības aprūpei.
- **Normatīvās neskaidrības**— Nozaru likumi nosaka pienākumus, bet budžeta likums tos ignorē, radot juridisku konfliktu un neskaidrību par atbildību.